

farklılığı neticesini de kabul etmelidir. Yurdseverlikle kozmopolitlik bu yüzden çatışma halinde değildir, birbirini tamamlar.

Devletle vatandaşların karşılıklı vazifeleri devletlerin şekillerine göre değişir. Bu vazifeler aristokrasi, demokrasi ve monarşi denen devlet şekillerinde aynı değildir. Bugünkü yurddaşlık vazifelerimizin hikmet-i vücudünü ancak bu şartla anlayabiliriz. Burada Durkheim sosyolojik görüşle demokrasi ahlâkını izah ediyor. Muhtelif hükûmet şekilleri arasında hakikatte fark yoktur. Bir kupta hükûmet şuru cemiyetin geri kalan kısımlarından mümkün olduğu kadar ayrılmıştır ve asgarî bir sahaya maliktir. Tam zıddı olan kupta hükûmet şuru ile cemiyetin geri kalan kısımları arasında temas ve irtibat sıkıdır ve hükûmet şuru o nisbette genişleyen bir sahaya maliktir: Bu da demokrat cemiyettir. Demek ki demokrasi mefumu hükûmet şurunun ve buna bağlı olarak hükûmetle cemiyetin diğer kısımları arasındaki temas ve irtibatın azamî artışına göre taayyün eden bir mefumdur.

Durkheim'in sosyolojik sistemi bilindiğine göre onun vatandaş ahlâkı ve demokrasi hakkındaki düşüncelerinin ne olabileceği tahmin edilebilirdi. Fakat bu dersler bu fikirleri bize daha sarîh olarak göstermektedir.

SOSYAL HUKUK VE İKTİSAT MECMUASI

(Sene I. Sayı 5. 1949)

İstanbul'da ayda bir neşredilmek üzere İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi asistanlarından Halid Kemal Elbir, Sahir Erman, Zahit İmre taraflarından kurulmuş olan bu mecmua beşinci sayısında Ahmet Emin Yalman'ın bir yazısına cevap verirken maksadını da ifade etmektedir. Mecmua sahipleri makalede şöyle diyorlar: "Sayın muharririn (liberallik hakkındaki) bu gayreti zamanımızın telâkki ve temâyüllerine aykırı olduğu gibi, memleket ve milletimizin de menfaatlerine uygun değildir. Zamanımızda hâkim temâyül sosyaldır. Bunun için İkinci Cihan Harbinden sonraki dünya haritasına bir nazar atfetmek kâfidir." Bu satırlarla onu takip eden mutalâalar mecmuanın hukuk ve iktisat meselelerini sosyolojik zaviyeden tetkik etmek istediğini, ve prensiplerinin devletçilik olduğunu gösteriyor.

Bu nüshada Sulhi Alson'un "Devletçiliğin mâna ve mahiyeti",

Dr. Cahit Talas'ın "Müessir bir iş teftişine doğru", Zahit İmre'nin "Kazanç vergileri", Vakur Versan'ın "Modern demokrasi mücahitlerinden Thomas Paine", Dr. Sabahattin Kerimoğlu'nun "Sosyal müdafaa ve ruh hekimliği" adlı makaleleriyle, Türkiye İktisat Kongresi, beş yıllık ziraat programı, İş Kanununda değiştirilecek maddeler hakkında, İngiltere'de hukukî istişare meclisleri kuruluyor, milletlerarası ceza ve tenkit komisyonunun Berne toplantısı mevzularında aktüel haberler ve hülâsalar bulunmaktadır.

İKTİSADİ YÜRÜYÜŞ

(Yıl 10 — Cilt 10 — Sayı 218 — 28 Ocak 1949)

On yıldanberi muntazaman Aslan Tufan Yazman ve Y. K. Yazman taraflarından idare ve neşredilmekte olan bu mecmua gündelik iktisat meselelerini takip etmekle beraber zaman zaman ilmî makaleler ve etüdleri ihtiva etmektedir. Mecmuanın hususiyetlerinden biri bazan birkaç nüshayı bir araya getirmek suretiyle çıkan fevkalâde nüshalardır. Bunlar ormanlarımız, dış ticaretimiz, iktisat kongresi, madencilik, ilâh.. gibi mühim iktisadî meselelerden birini ele alarak onun etrafında bir çok tetkik ve tenkitleri toplamaktadır. Ntekim bu son nüshadan bir evvelki nüsha 213, 214, 215, 216 sayılarını bir araya getirmek suretiyle Türkiye İktisat Kongresine tahsis edilmiş, ve kongre müzakereleri bütün teferruatıyla burada toplanmıştır.

Bu son sayıda ise Aslan Tufan'ın "Bir istihsal kongresine doğru", Halit Mirat'ın "Ziraî sigortalar hakkında", Nejdet Köktürk'ün "Milletlerarası haberleşmenin tanzimi", Faik Üstar'ın "İstihsal seferberliği zarurîdir" adlı makaleleriyle A. H. Şakar'ın İstanbul Tüccar Derneği etrafındaki haberleri bulunmaktadır.

KRİMİNOLOJİK İSTATİSTİK

(İstanbul Üniversitesi Türk Kriminoloji Enstitüsü yayımları, No. 1. 1948)

İstanbul Kriminoloji Enstitüsü Müdürü ve Ceza Hukuku Profesörü Tahir Taner'in Önsözü bu istatistiğin hangi esaslara dayanarak ve nasıl hazırlandığını açıklamaktadır. Burada 1944 - 45 yılları